

สวัสดิ์ท่านผู้อ่านทุกท่าน

กลับมาพบกันอีกครั้งในวารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษานะคะ แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของผู้คนยาวนานเป็นปีแล้ว การเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างผู้คนทั้งในประเทศและนอกประเทศหยุดชะงัก การรณรงค์ให้รักษาระยะห่าง สวมหน้ากากอนามัยและติดต่อกับผู้คนบนโลกออนไลน์ ยังคงดำเนินต่อไป ขอเป็นกำลังใจให้แก่ผู้อ่านทุกท่านให้มีพลานามัยแข็งแรง ปราศจากโรคภัยคุกคาม และสามารถดำเนินกิจกรรมทางวิชาการของเราต่อไป

วารสารฉบับปีที่ 11 เล่ม 1 นี้ มีบทความทั้งสิ้น 7 เรื่อง เป็นบทความรับเชิญ 1 เรื่อง บทความวิจัย 4 เรื่อง และบทวิจารณ์หนังสือ 2 เรื่อง

บทความรับเชิญของ *Professor KATO Hitoshi และ Assoc. Prof. FUJIHARA Manami* ในหัวข้อ “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของนักศึกษาต่างชาติในยุคนิวนอร์มอล: กรณีศูนย์การศึกษาภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยไอซาก้า” บทความนี้เรียบเรียงขึ้นใหม่จากปาฐกถาในงานประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 14 จัดโดยสมาคมญี่ปุ่นศึกษาแห่งประเทศไทย มีฉบับภาษาญี่ปุ่นและฉบับแปลภาษาไทย ในบทความนี้ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของมหาวิทยาลัยไอซาก้าในการปรับตัวและหามาตรการรองรับนักศึกษาต่างชาติทั้งทุนรัฐบาลญี่ปุ่นและทุนส่วนตัว เพื่อให้สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นได้ แม้จะอยู่ในภาวะวิกฤตโควิด ซึ่งกรณีนี้อาจเป็นแนวทางที่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในญี่ปุ่นนำไปเป็นต้นแบบได้

บทความวิจัยเรื่อง “The Development and Evaluation of a Self-efficacy Scale for Japanese Language Assistants: Targeting “NIHONGO Partners” Dispatched to Thailand” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถตนเองของผู้ช่วยครูสอนภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเป็นโครงการของเจแปนฟาวน์เดชัน โครงการนี้มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 ซึ่งส่งชาวญี่ปุ่นไปทำหน้าที่ช่วยสอนร่วมกับครูชาวไทย เป็นคู่สนทนากับนักเรียนในชั้นเรียน รวมถึงสนับสนุนการจัดกิจกรรมและแนะนำวัฒนธรรมญี่ปุ่นนอกชั้นเรียน

บทความเรื่อง “Cheap and Dispensable: Foreign Labor in Japan via the Technical Intern Training Program” ได้หยิบยกประเด็นปัญหาของผู้ใช้แรงงานชาวต่างชาติที่ไปทำงานที่ญี่ปุ่นภายใต้โครงการฝึกงานด้านเทคนิค ของรัฐบาลญี่ปุ่น ซึ่งได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายแต่ในสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงอาจไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร โดยเฉพาะในสถานการณ์ต้องประสบกับภาวะวิกฤตโควิด-19

บทความวิจัยด้านภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบัน มี 2 เรื่อง ได้แก่ “ภาพความเป็นชายในโฆษณาเครื่องสำอาง สำหรับผู้ชายในญี่ปุ่น” ซึ่งวิเคราะห์เนื้อหาการนำเสนอของโฆษณาในระยะเวลา 50 ปีซึ่งสะท้อนภาพของผู้ชายญี่ปุ่นที่มีความตระหนักในเรื่องความงามและแฟชั่นมากขึ้นและชี้ให้เห็นบทบาทของสื่อโฆษณาที่มีต่อสินค้าประเภทนี้ในญี่ปุ่น อีกเรื่องหนึ่งคือ “การศึกษาของกลุ่มคำสมัยนิยมในภาษาญี่ปุ่น: กรณีศึกษาคำสมัยนิยมในช่วงต้นปีพ.ศ.2563” ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันทำให้การประมวลค่าและวิเคราะห์คำสมัยนิยมบนอินเทอร์เน็ตสะดวกขึ้น และคำสมัยนิยมก็เป็นกระจกส่องให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของภาษากับวิถีชีวิตและเหตุการณ์สำคัญในช่วงระยะเวลาหนึ่งของสังคมญี่ปุ่น

สำหรับบทวิจารณ์หนังสือ มี 2 เรื่อง ได้แก่ “ตำนานทั้งคนแก่ในเรื่องเล่าญี่ปุ่น” เขียนโดย อรรถยา สุวรรณระดา วิจารณ์โดย เตือนเต็ม กฤษดาธานนท์ และ “24 แก้วตา” แปลโดย ภัทธอร พิพัฒน์กุล วิจารณ์โดย นันทชญา มหาจันทร์ ทั้งสองเล่มนี้ ถ่ายทอดปรัชญาการดำเนินชีวิตของคนญี่ปุ่นในอดีต ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจแนวคิดและวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นได้ดียิ่งขึ้น การที่เรามีหนังสือประเภทนี้ออกมาให้เห็นมากขึ้น สะท้อนถึงความพยายามที่จะเข้าถึง ปรัชญา แนวคิด และวิถีของญี่ปุ่น ในเชิงลึกทำให้ “เรา” เข้าใจ “เขา” ได้ดียิ่งขึ้น

กองบรรณาธิการใคร่ขอขอบคุณ เจแปนฟาวน์เดชั่นที่สนับสนุนกิจกรรมการจัดทำวารสาร ซึ่งทำให้เรามีเวทีเผยแพร่ผลงานวิชาการ และยังเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้วิจัย ผู้วิพากษ์ และผู้อ่าน ได้อย่างดีเยี่ยม ขอเชิญชวนทุกท่านในแวดวงญี่ปุ่นศึกษามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างชุมชนคนญี่ปุ่นศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นไป ฉบับนี้ส่งอำมาบิอะะ ภูติน้ำตามความเชื่อของญี่ปุ่นมาช่วยขจัดโรคร้ายให้กับทุกท่าน ขอให้ปลอดภัยและห่างไกลโควิด-19

รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ เมธาพิสิฐ
บรรณาธิการวารสาร jsn Journal

* วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษาได้รับการรับรองคุณภาพ ให้เป็นวารสารกลุ่ม 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยได้รับการรับรองระหว่างปี 2021-2024 จากผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI ประกาศเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2564